

Mihail Janchenko
OÜ Ex Natura
exnatura@mail.ru

Teie 24.01.2018
Meie 29.01.2018 nr 12.2-1/705-2

Järelevaevemenetluse alustamata jätmine

Austatud Mihail Janchenko

Edastasite 24.01.2018 Rahandusministeeriumile järelevaeveteate seoses Jõhvi Vallavalitsuse (edaspidi ka Hankija) riigihankega „Jõhvi kalmistul hauakaevamise ja matmisteenuse osutamine“ (edaspidi ka Riigihange). Riigihanke läbiviimisest teavitas Hankija huvitatud isikuid oma veebilehel. Riigihanke eeldatav maksumus oli 15 000 eurot käibemaksuta, st tegemist on alla lihthanke piirmäära riigihankega. Riigihanke tulemusena sõlmis Hankija hankelepingu 16.01.2018 OÜ-ga Ritual.

Järelevaeveteates osundatakse, et OÜ Ritual ei saanud Riigihankes kvalifitseeruda, kuna OÜ Ritual asutamise aja tõttu (19.04.2017) ei saanud ettevõttel olla nõutud töökogemust. Järelevaeveteate esitaja (OÜ Ex Natura) hinnangul ei ole Hankija taganud Riigihanke korraldamisel pakkujate võrdset kohtlemist ning Riigihange ei ole läbipaistev ega kontrollitav. Ka on Hankija eksitanud pakkujat OÜ-d Ex Natura vallavalitsuse korralduses märgitud ebaõige vaidlustamisviitega.

RHS § 206 lg 1 p 4 kohaselt ei alusta Rahandusministeerium järelevaevemenetlust juhul, kui riigihange on lõppenud.

Riigihanke menetlus lõppes 16.01.2018 hankelepingu sõlmimisega OÜ-ga Ritual.

Arvestades, et Riigihanke menetlus on lõppenud, ei alusta Rahandusministeerium tulenevalt RHS § 206 lg 1 p 4 Riigihanke üle järelevaevemenetlust.

Tutvusime siiski Riigihanke menetlusdokumentidega ning peame lähtudes RHS § 210 lg-tes 1-2 sätestatust Hankija edasise hankepraktika parandamise huvides vajalikuks märkida Riigihanke läbiviimise kohta järgmist.

Riigihange on alla lihthanke piirmäära teenuste tellimise riigihange, kuna Riigihanke eeldatav maksumus on väiksem kui RHS § 14 lg 1 p 1 sätestatud lihthanke piirmäär, mis on asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurot ilma käibemaksuta. Kui riigihanke eeldatav maksumus on väiksem kui lihthanke piirmäär, kohustub hankija järgima riigihanke läbiviimisel RHS § 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ja hankekorras sätestatud nõudeid.

Riigihanke alusdokumentidega tutvumisel ilmnes, et Riigihanke alusdokumentides esineb mitmeid vastuolusid. Näiteks varieeruvad Riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste esitamise tähtajad (*Hankija veebilehel avaldatud Riigihanke teate kohaselt on pakkumuste esitamise tähtaeg 27.12.2017 kl 11:00; Riigihanke hankedokumendi „Veebihanke alusdokumendid“ (HD) p 7.1 kohaselt on pakkumuste esitamise tähtaeg 21.12.2017 kl 11:00*). HD p 7.6 kohaselt HD p 7.1 nimetatud tähtajast hiljem saabunud pakkumusi arvesse ei võeta. Hankija teavitas, et OÜ Ritual esitas pakkumuse 21.12.2017 kell 9:05 ja OÜ Ex Natura esitas pakkumuse 21.12.2017 kell 11:45 (s.o. hiljem kui HD p 7.1 nimetatud tähtaeg). Hankija teavitas, et ootas 27. detsembrini, kuna hanketeates oli nii välja kuulutatud.

Juhime tähelepanu, et ebapiisavalt koostatud riigihanke alusdokumendi eest vastutab alati hankija (vt. RKHKO 13.06.2013, nr 3-3-1-24-13, p 39). Vastuolud riigihanke alusdokumentides on ühemõtteliselt lubamatud. Selline väärapraktika on vastuolus RHS § 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, ennekõike riigihanke läbipaistvuse ja riigihanke kontrollitavuse nõudega (RHS § 3 p 1), seades ühtlasi ohtu pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtte järgimise (RHS § 3 p 2). Hankeprotsessis on juhtiv roll hankijal, seetõttu hankija vastutab eksitavalt vastuoluliste hanketingimuste eest. Hanke alusdokumentides sätestatud tingimused ei või olla eksitavad, vastuolulised ega ka nn sisutühjad (nt Riigihanke kvalifitseerimistingimuse kohaselt on nõutud vähemalt kolme varasemalt teostatud lepingu andmeid, kuid ei ole nõutud lepingute maksumust). Riigihankes sätestatud tingimused peavad tagama läbipaistva ja võrdse menetluse kõikide osalejate jaoks (RHS § 3 p 1 ja 2).

Riigihanke teate p 4.3 ja alusdokumendis „Lisa 5 Kvalifitseerimistingimused“ sätestatud pakkujate kvalifitseerimise tingimuse kohaselt peab pakkuja olema Riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täitnud vähemalt 3 (kolm) hanke objektiks oleva töö lepingut. Pakkuja esitab nimekirja lepingutest, mis on täidetud Riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul, koos teabega nende maksumuse, kuupäevade ja teiste lepingupoolte kohta vastavalt lisa 1 vormile 7.

Eelviidatud kvalifitseerimise tingimuses ei ole sätestatud kvalifikatsiooni tõendamiseks nõutud varasemate lepingute maksumust. Samas on nõutud vähemalt kolme lepingu täitmist teatud ajaperioodi jooksul (*ajaperioodid on sätestatud eksitavalt ja vastuoluliselt: Riigihanke teate p 4.3 kohaselt peavad kolm lepingut olema täidetud Riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul; Riigihanke alusdokumendis „Lisa 5 Kvalifitseerimistingimused“ on märgitud lepingute ajaperiood „2014 – 2017“; Riigihanke vormis 7 on märgitud ajaperioodiks „2014 – 2016“, milles sisaldub ühtlasi ka kinnitus, et pakkuja poolt esitatud hankelepingute kohaselt on teenused osutatud 2014 – 2016*). Riigihanke vormil 7 märgitu kohaselt luges Hankija hauakaevamisega analoogiliseks tööks ka käsitsi kaevetööde tegemise, vajadusel koos toetamisega kitsastes tingimustes (ehitustöö)).

Vaatamata vastuolulisele ajaperioodi määratlusele pidi täidetud lepinguid olema vähemalt kolm.

Rahandusministeeriumi hinnangul esineb Riigihankes kahtlus, et Hankija on kohelnud pakkujaid kvalifikatsiooni kontrollimisel ebavõrdselt, kuna ühe esitatud pakkumuse alusel ei saanud Hankijal tekkida veendumust, et (2017. aastal asutatud) pakkuja on täitnud varasemalt vähemalt kolm lepingut. Juhime tähelepanu, et netokäibe nõude puhul ei pea pakkuja tõendama netokäibe vastavust ajaperioodi osas, kus pakkujat veel ei eksisteerinud (pakkuja ei olnud veel asutatud). Selline käsitus puudutab üksnes netokäibe nõude kontrollimist. Varasemate täidetud lepingute puhul tuleb pakkujal tõendada tingimusele vastavust sõltumata pakkuja asutamise ajast. Ka ei tulene Riigihanke alusdokumentidest (sh kvalifitseerimistingimustest), et Hankija võib aktsepteerida ka vähem kui kolme lepingut.

Järelevalveteate esitaja on õigesti juhtinud tähelepanu asjaolule, et Jõhvi Vallavalitsuse 09.01.2018 korralduse nr 104 p 5 märgitud vaidlustamisviide on ekslik, kuna sätestab, et korralduse peale saab esitada kaebuse halduskohtule 30 päeva jooksul. Antud korraldus on Riigihanke menetluses vastuvõetud otsus, mille peale saab esitada vaidlustuse RHS-is sätestatud korras Riigihangete Vaidlustuskomisjonile.

Vaatamata eksimustele Riigihanke korraldamisel, ei nähtu Rahandusministeeriumile, et käesoleval juhul esineks asjaolusid, mis võiksid kaasa tuua väärteomenetluse alustamise RHS § 213 – 215 sätestatud väärteokoosseisude alusel.

Lähtuvalt eeltoodust ja arvestades, et Riigihanke menetlus on RHS § 206 lg 1 p 4 alusel lõppenud hankelepingu sõlmimisega, ei alusta Rahandusministeerium Riigihanke üle järelevalvemenetlust.

Samas, täname Teid järelevalveteate esitamise eest ja arvestame Teie poolt esitatud teabega plaanilise järelevalve tööplaanide koostamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu

Osakonnajuhataja asetäitja

Madli Juhani 6113931

Madli.Juhani@fin.ee